

Српски језик _I1_67. и 68. час

Наставна јединица: Епско-лирска песма: „Хасанагиница“

Баладе имају:

а) елементе лирских песама: радосна и тужна осећања;

б) особине епске врсте: фабула, приповедање, ликови и драмске врсте-сукоб који води трагичном исходу.

Закључак да епско-лирске врсте представљају мешавину епског и лирског рода.

Хасанагиница (балада): Алберто Фотис „Путовање по Далмацији“-нашао је и забележио; на немачки језик је превео Гете, а на енглески Валтер Скот, на француски Проспер Мериме, на руски Пушкин и на пољски Адам Мицкијевич.

Драме по овој песми писали су: Љубомир Симовић, Милан Огризовић и Алекса Шантић.

Зашто је дошло до трагичног краја и неспоразума између мужа и жене, не може се пронаћи у тексту.

Догађаји у песми:

-Хасан-ага, ратник и јунак, који дуго лечи ране у планини, шаље поруку жени (Хасанагиници) да га не чека у двору (дому). (Није доказано да ли је једини разлог љутња што није дошла да га посети).

-Брат Пинторовић Бег, гневан и огорчен, долази са књигом опроштења и одводи сестру у родитељски дом.

Нејасноће:

-Шта се догађало на двору у времену од добијања поруке до доласка Пинторовић Бега, не зна се. Закључујемо да је Хасанагиница хтела да скочи са куле на звук топота коња Пинторовић Бега-брата. Кћери су је једва зауставиле.

- У роду је Хасанагиница била недељу дана, просе је са свих страна, а највише имотски кадија.

- Брат Пинторовић Бег је удаје не питајући за пристанак. Њена молба да се не удаје остаје без одзива.

-Хасанагиница се сусреће са децом кад сватови пролазе поред куће-све их дарује.

Нејасноћа:

-Колико је времена прошло од дана просидбе Хасанагинице до њене свадбе, а ни како је била расположена.

Хасан-ага њу прекорева да је „срца каменог“, што њу погађа и од бола она умире.

Балада је компонована поступком појачавања (градације), која се заснива на неколико ситуација. Оне изазивају емоционалне стресове, који све више расту, док не прерасту у бол и патњу од којих она умире. Епilog је трагичан, а у првом плану је трагична структура баладе.

Цела песма је грађена на кривици Хасан-аге, односно на неразумевању и супротности карактера јунака.

Први проблем је однос Хасан-ага –Хасанагиница; Бег Пинторовић-Хасанагиница. Приказан је однос мушкарца и жене-патријархални живот.

Други проблем је настао кад су Хасан-агу посетиле мајка и сестра, али жена није од стида могла (муслиманска средина није дозвољавала жени да се појављује пред мушкарцима).

Хасан-ага жели љубав жене и пати због неразумевања своје жене.

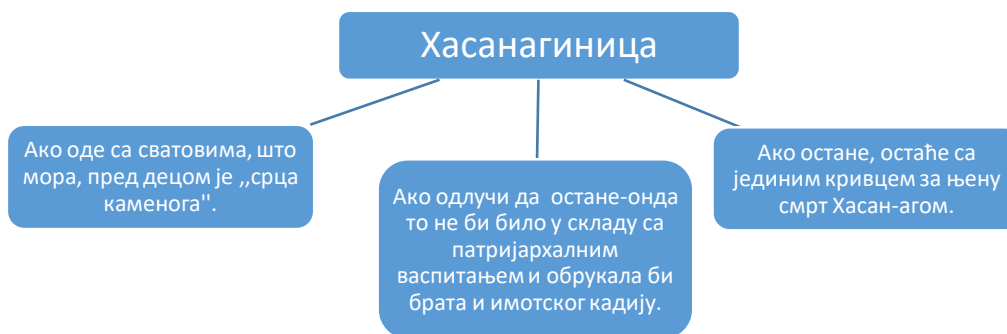
Он доноси исхитрену одлуку да га не чека у двору. Хасанагиница од добре каде, постаје трагична мајка.

Трећи проблем је у томе што Хасан-ага следи закон нагона и нарави, а Хасанагиница следи закон друштва, обичаје и традицију.

Када са сватовима пролази поред куће Хасан-аге, деца је моле да сврати код њих, а не да остане. Чак су и она свесна да мајка иде у други живот. Она стаје са сватовима да би децу даривала и брат Пинторовић је на силу одваја од најмлађег сина. Последња стрела као сечиво је глас Хасан-аге, који каже:

„...Ход'те амо сиротице моје,
кад се неће смиловати на вас,
мајка ваша „срца каменог“.

Тада се Хасанагиница налази између љубави и бола за децом и увреде Хасанаге-мора да умре.

Стилске фигуре:

а) словенска антитеза-продужена експозиција-проширено поређење по супротности (мотиви снега и лабудова);

б) контраст: Хасанагиница пита, а Бег не одговара;

в) апострофа –директно обраћање деце мајци;

г) градација (при опраштању са децом и њиховом даривању у првом плану је дете у колевци).

Одговорите на питања:

1. Зашто је дошло до трагичног краја између мужа и жене?

2. Хронолошки изнеси догађаје у песми.

3. Шта није објашњено у песми, шта је нејасно?

4. Опиши односе између личности и који су проблеми.

Домаћи задатак: Опиши ликове у балади „Хасанагиница“